

Kelly Bronze: scharrel kalkoen uit Engeland

Kelly Bronze is eigenlijk een merknaam: Kelly is de achternaam van de Engelse familie die de natuurlijke productiemethode van kalkoenen bedacht, en Bronze verwijst naar de bronskleur van de kalkoenen. In Nederland worden nog geen kalkoenen op de Kelly Bronze-wijze gehouden, maar daaraan wordt gewerkt.

HENK TEN HAVE

Henk Coolen uit het Limburgse Heythuysen probeert het traditionele houderijsysteem stap voor stap te introduceren. “Dat is niet gemakkelijk, omdat je een vergunning nodig hebt om dieren buiten te mogen houden. Daarnaast wil ik de gangbare kalkoensector niet in gevaar brengen.” Coolen is een drukbezet man. Zijn meeste bezigheden hebben te maken met kalkoenen. Zo heeft hij een broederij. “Wij leveren eendagskuikens aan 90 procent van de overgebleven kalkoenenbedrijven”, aldus Coolen. In Nederland zijn door de vogelgriep in 2003 veel kalkoenenbedrijven verdwenen. Vóór de uitbraak van de ziekte, in 2002, waren er 1,5 miljoen kalkoenen op 112 bedrijven, vorig jaar waren dat er nog 920.000 op 58 bedrijven.

Hogere segment

De Kelly Bronze-methode is heel diervriendelijk met minder dieren per vierkante meter dan in de biologische houderij. In de biologische houderij mag de bezetting in de stal ten hoogste 25 kg levend gewicht per vierkante meter grondoppervlak bedragen. Verder moet er een uitloop zijn van minimaal 10 vierkante meter per kalkoen. Voor de Kelly Bronze-kalkoenen zijn er geen officiële normen. De kalkoenen worden altijd op volwassen leeftijd – 20 tot 22 weken – geslacht. Ze worden droog geplukt en liggen 7 dagen tot 5 weken te rijpen in de koeling. Daarna gaan ze naar de klant. De kalkoenen worden vooral voor het hogere segment geproduceerd. Ze worden luxe verpakt met een uitgebreide handleiding voor het bereiden en vleestemperatuurmeter.

Wereldwijd worden er jaarlijks zo'n veertigduizend Kelly Bronze-kalkoenen verkocht. In Nederland gaat het om ongeveer tweeduizend. “Nederland heeft geen kerstkalcoentraditie”, verklaart Coolen de relatief lage afzet. “Het ene jaar eten we misschien kalkoen, maar een volgende kerst willen we bijvoorbeeld haas of reerugfilet.” Daarnaast valt de kalkoen in een hoge prijscategorie en de gemiddelde Neder-

lander staat niet bekend om zijn hoge uitgaven aan luxe voedingsmiddelen. Ook de economische malaise gooit roet in het eten. Maar Coolen ziet desondanks kansen: hij wil toe naar een afzet van tienduizend Kelly Bronze-kalkoenen per jaar.

Nauwelijks ziektes

De langzaam groeiende Kelly Bronze-kalkoenen worden heel extensief gehouden. Ze lopen in weilanden en bosjes en zoeken hun kostje voor een deel zelf bij elkaar. De dieren krijgen de wettelijke entingen en worden al op jonge leeftijd aan lagere temperaturen blootgesteld; een temperatuur van 18 graden Celsius voor kuikens van drie weken is niet vreemd. De ventilatiekleppen gaan gewoon open. Als de kalkoenen eenmaal buitenlopen, hebben ziekteverwekkers in theorie vrij spel. “Toch hebben de dieren weinig last

van ziektes”, weet Coolen. “Met wormen zijn er geen problemen, terwijl de kalkoenen niet worden ontwormd. Ook hebben ze geen last van salmonella. Soms zijn er wat snotterijtjes.” De kalkoenen krijgen normaal voer. In eerste instantie hebben

ze meer voer nodig doordat ze bij lagere temperaturen worden gehouden, maar later ontwikkelen ze een dikker verpakket dan de dieren die binnen worden gehouden en kunnen ze met minder voer toe. Er worden nauwelijks medicijnen gebruikt. Soms is het nodig de kalkoenen tegen snotterij te behandelen. De goede gezondheid van de Kelly Bronze schrijft Coolen toe aan de weerstand die de dieren van jongs af aan op kunnen bouwen, doordat ze afharden in de ‘kou’. Volgens hem hebben ze ook meer weerstand tegen Blackhead, een ziekte die nog steeds problemen geeft in de kalkoenen-

houderij. De dieren kunnen niet tegen deze ziekte worden beschermd. Behandeling van Blackhead is niet meer mogelijk en sinds 31 maart 2003 is ook het laatste preventieve middel in het voer verboden.

Wintergarten

Coolen is niet alleen bezig met de Kelly Bronze-kalkoen, maar heeft ook een nieuw stalsysteem ontwikkeld. De stal heeft een overdekte uitloop naar buiten (wintergarten). De uitloop is net zo groot als de helft van de staloppervlakte. De dieren hebben dus extra ruimte. Buiten ligt zand op de bodem en binnen houtkrullen. “Met deze stal wil ik de gangbare kalkoenuhouder in Nederland perspectief bieden”, zegt Coolen. Er zijn inmiddels zes stallen met uitloop gebouwd.

Coolen bv

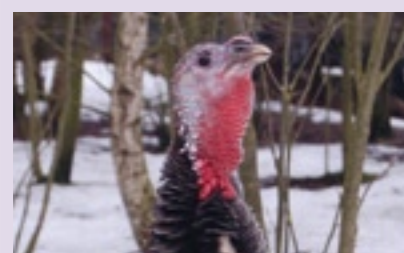

FOTO: HENK TEN HAVE

Coolen bv in Heythuysen is onder andere leverancier van kalkoeneendagskuikens en kalkoebroedeieren voor de gangbare kalkoenuhouderij. Daarnaast wil Henk Coolen het houden van Kelly Bronze-kalkoenen in Nederland introduceren. Kelly Bronze is een merknaam en bedacht door de familie Kelly uit Engeland. Coolen heeft ook een stalsysteem met uitloop naar buiten (wintergarten) voor kalkoenen ontwikkeld.

Voor meer info: www.kellybronze.nl

FOTO: HENK TEN HAVE